

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 12Ps/25/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2322204819
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Myrtill Vojteková
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2023:2322204819.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Myrtill Vojtekovou v právnej veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná: C. Y.M., O.. K., L.. XX.XX.XXXX, P. J. K. XXX/XX, D., P. Č. D. Q. S., D. XXX/X, D.K., v konaní zastúpená procesným opatrovníkom: I. Y., L.. XX.XX.XXXX, J. D. XXXX/XX, Q. N., o návrhu navrhovateľky: W.. K. I., O.. Y., L.. XX.XX.XXXX, J. Š. XXXX/X S., G., na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony menovaného, takto

rozhodol:

I. C., nar. XX.XX.XXXX, sa obmedzuje spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilá:

- nakladať s finančnými prostriedkami v žiadnom rozsahu,
- disponovať s hnutelným, či nehnuteľným majetkom,
- uzatvárať akékoľvek majetkovoprávne zmluvy,
- rozhodovať o svojej medicínskej liečbe,
- rozhodovať o svojom umiestnení do zdravotníckeho zariadenia alebo zariadenia, poskytujúceho sociálnu starostlivosť,
- udeliť súhlas s poskytnutím zdravotnej, či sociálnej služby,
- rozhodovať o mieste svojho trvalého, či prechodného pobytu,
- konať a vystupovať samostatne pred súdom, políciou, prokuratúrou a inými štátnymi orgánmi a inštitúciami, orgánmi miestnej štátnej správy, orgánmi územnej i záujmovej samosprávy, orgánmi špecializovanej štátnej správy,
- výkonu aktívneho volebného práva,
- zriadiť závet (poslednú vôľu).

II. C. Y., sa v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony ustanovuje za opatrovníka W.. K. I. nar. XX.X.XXXX, ktorý je oprávnený a povinný menovanú zastupovať a spravovať jej majetok v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony menovanej. Právne úkony, presahujúce rámec bežnej správy, vykonávané opatrovníkom za C. Y., vyžadujú pre svoju platnosť schválenie súdom.

III. Opatrovník je povinný predkladať súdu dvakrát ročne vždy k 30.6. a 31.12. každého kalendárne roka správu o osobných, majetkových a sociálnych pomeroch opatrovanca.

IV. Opatrovník je povinný vykonávať svoje práva a povinnosti riadne a dbať na pokyny súdu.

V. Trovy tohto konania platí štát.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa návrhom osobne doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.12.2022 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd obmedzil jej matku spôsobilosti na právne úkony. Svoj návrh odôvodnila tým, že jej matke bolo dňa 21.09.2022 diagnostikované ochorenie G30.1 Alzheimerova choroba s neskorým začiatkom. Podľa tejto lekárskej správy trpí závažnou duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná a v jej dôsledku nie je schopná robiť právne úkony vo vzťahu k tretím osobám. Následne na základe rozhodnutia Trnavského samosprávneho kraja zo dňa 11.10.2022 bol matke navrhovateľky pridelený VI. stupeň odkázanosti (najvyšší možný stupeň). Vzhľadom na uvedené navrhla, aby bola jej matka obmedzená na spôsobilosti na právne úkony a bola ustanovená za hmotnoprávneho opatrovníka.

2. Uznesením č.k. 12Ps/25/2022-19 zo dňa 02.02.2023 súd ustanovil osobe, o spôsobilosti ktorej sa koná procesného opatrovníka v osobe: I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, Q. N. (syn osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná).

X. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 25.04.2023, na ktoré predvolal aj osobu, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná. Osobu, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná súd v rámci pojednávania dňa 25.04.2023 vzhliadol. Osoba, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná odpovedal na otázky súdu. Uviedla svoje meno, dátum narodenia nevedela uviesť, a že deti nemá. Uviedla, že bola dvakrát u lekára, lebo má hnedé bodky na rukách, nevedela kde a v akej budove sa nachádza, býva v D., dom nemá, o podanom návrhu vie, bol jej doručený, avšak ho nečítala. Na otázku, či chce ešte niečo uviesť povedala, že je zmätená. Vzhľadom k tomu, že ďalší výsluch vyšetrovanej by bol neúčelný, súd upustil od výsluchu a vyšetrovaniu vzhliadol. Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že v celom rozsahu trvá na podanom návrhu. Návrh podala po dohode s bratom, nakoľko to bolo nutné z dôvodu, že po tom, čo otec dostal porážku, nemohol sa už starať o matku a bolo obtiažne s ňou chodiť a vybavovať úradné záležitosti. Navrhovateľka a jej dvaja súrodenci matku v zariadení navštevujú pravidelne každý víkend, matkin dôchodok na poplatok za zariadenie nepostačuje, musia doplácať každý súrodenec vo výške asi 117,- Eur mesačne. Matka je spoluvlastníčkou rodinného domu v D. spolu s ich otcom, ktorý v dome aj naďalej žije. Pre prípad vyhovenia jej návrhu navrhla, aby bola ona matke ustanovená za opatrovníčku. Opatrovník pre konanie na pojednávaní potvrdil výpoveď navrhovateľky ohľadom ich starostlivosti o matku. Uviedol že návrh bol podaný dôvodne a v prípade vyhovenia navrhol za opatrovníčku ustanoviť jeho sestru/navrhovateľku. Pojednávanie bolo odročené za účelom nariadenia znaleckého dokazovania znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, na preskúmanie duševného stavu osoby o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, najmä s ohľadom na jej spôsobilosť na právne úkony.

4. Uznesením č.k. 12Ps/25/2022-35 zo dňa 26.04.2023 súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, z odvetvia psychiatria a za znalca ustanovil MUDr. Mária Straku.

5. Zo znaleckého posudku č. 82/2023, doručeného súdu dňa 30.05.2023, ktorý bol vo veci vypracovaný ustanoveným znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia a odvetvia psychiatria MUDr. Máriom Strakom vyplýva, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, trpí viac rokov duševnou poruchou a to demenciou stredne ťažkého stupňa pri Alzheimerovej chorobe, ktorá je trvalou, nevyliciteľnou a doživotnou. Z psychiatrického hľadiska vyšetrovanej jej duševná porucha, ktorou trpí, robí nespôsobilou na tieto právne úkony (obstarávanie si predmetov dennej potreby, stravy, ošatenia, ubytovania, nakladanie s hnutelným, či nehnuteľným majetkom, vrátane uzatvárania majetkových zmlúv, kúpnopredajných zmlúv, úverových a mandátnych zmlúv, disponovanie finančnou hotovosťou, vystupovať v súdnych konaniach, samostatne vystupovať pred štátnymi orgánmi, rozhodovať o svojej medicínskej liečbe, zdravotnej či sociálnej detencii, kandidovať do volieb a rozhodovať o mieste svojho trvalého a prechodného pobytu). Nie je schopná samostatne cieľavedome konať, posúdiť následky svojho konania, posúdiť zmysel súdneho konania. Vyšetrovanej podľa judikatúry nie je možné odňať volebné pasívne právo, aktívne volebné právo je možné jej súdom obmedziť (odňať) a nie je spôsobilá zriadiť závet. Výsluch menovanej súdom je možný bez ujmy na jej zdravotnom stave.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom znalca, výsluchom navrhovateľky, výsluchom procesného opatrovníka, čítaním sa oboznámil s listinnými dôkazmi a to lekárske správy ohľadom osoby o ktorej spôsobilosti sa koná, znaleckým posudkom č. 82/2023, ako aj ostatným na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom.

7. Znalec na pojednávaní dňa 19.10.2023 sa pridžiaval v celom rozsahu svojho znaleckého posudku a jeho záverov. Uviedol, že osoba o ktorej spôsobilosti sa koná trpí trvalou, doživotnou a nevyliciteľnou duševnou poruchou, vyžaduje si kontinuálny dohľad, dozor. Vyšetrovaná nechápe zmysel konania. Navrhol, aby súd návrhu vyhovel a menovanú osobu obmedzil spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uvedenom v znaleckom posudku.

8. Navrhovateľka sa na pojednávaní dňa 19.10.2023 pridžiavala jej doterajším vyjadrením a prednesom, so závermi znaleckým posudkom súhlasila v celom rozsahu.

9. Procesný opatrovník na pojednávaní dňa 19.10.2023 vyjadril súhlas so závermi znaleckého posudku a vydaniami znalca na pojednávaní a zotrval na svojich doterajších vyjadreniach.

10. Podľa § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

11. Podľa § 27 ods. 2 OZ, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

12. Podľa § 231 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o

- a. obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- b. zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- c. navrátenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

13. Podľa § 240 ods. 3 CMP, rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

14. Podľa § 243 ods. 1 CMP, súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

15. Podľa § 243 ods. 2 CMP, súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne.

16. Podľa § 243 ods. 3 CMP, ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vyslúchne ju súd vždy.

17. Podľa § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

18. Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

19. Podľa § 250 ods. 1 CMP, súd zabezpečí uloženie rozsudku o spôsobilosti na právne úkony v Notárskom centrálnom registri listín.

20. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

21. Podľa § 251 ods. 2 CMP, ten, kto podá zjavne bezdôvodný návrh na začatie konania o spôsobilosti na právne úkony, je povinný nahradiť ujmu, ktorá vznikla osobe, o ktorej spôsobilosti sa konalo, jej zástupcovi alebo štátu.

22. Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

23. Podľa § 274 ods. 1 a 2 CMP, súd rozhoduje uznesením. V uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovnických práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

24. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

25. Podľa § 276 CMP, súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

26. Podľa § 277 ods. 1 a 2 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

27. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, trpí viac rokov duševnou poruchou a to demenciou stredne ťažkého stupňa pri Alzheimerovej chorobe, ktorá je trvalou, nevyliciteľnou a doživotnou. Táto duševná porucha ju robí nespôsobilou na právne úkony v rozsahu uvedenom v znaleckom posudku. Vzhľadom na to, že znalec potvrdil závery znaleckého posudku, kde uvádza, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná trpí duševnou poruchou, pričom z psychiatrického hľadiska vyšetrowanú jej duševná porucha, ktorou trpí, robí nespôsobilou na právne úkony (obstarávanie si predmetov dennej potreby, stravy, ošatenia, ubytovania, nakladanie s hnutelným, či nehnuteľným majetkom, vrátane uzatvárania majetkových zmlúv, kúpno-predajných zmlúv, úverových a mandátnych zmlúv, disponovanie finančnou hotovosťou, vystupovať v súdnych konaniach, samostatne vystupovať pred štátnymi orgánmi, rozhodovať o svojej medicínskej liečbe, zdravotnej či sociálnej detencii, kandidovať do volieb a rozhodovať o mieste svojho trvalého a prechodného pobytu), nie je schopná samostatne cieľavedome konať, posúdiť následky svojho konania, posúdiť zmysel súdneho konania, súd dospel k záveru, že návrh vo veci bol podaný dôvodne, preto súd osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná obmedzil spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozhodnutia. V rámci konania bolo preukázané, že menovaná osoba trpí nevyliciteľnou duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, ale trvalá.

28. Súd zároveň ustanovil osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná opatrovníka, ktorý ju bude zastupovať tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

29. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nemôžu podať odvolanie navrhovateľka a procesný opatrovník, nakoľko sa tohto svojho práva účinne v súlade s ustanovením § 368 Civilného sporového poriadku pred súdom vzdali.

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie pre osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná v lehote 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje (§ 355 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 CMP).